

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “กลยุทธ์การสื่อสารในโครงการพัฒนาเยาวชนตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง ของ ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)” เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อให้ได้ข้อมูลในการตอบโจทย์การวิจัยตามขั้นตอนต่างๆ ซึ่งมีรายละเอียดทางด้านระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้

รูปแบบการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “กลยุทธ์การสื่อสารในโครงการพัฒนาเยาวชนตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง ของ ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)” เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งมีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษากลยุทธ์การสื่อสารในโครงการ และ การมีส่วนร่วมของครูและเยาวชนในโครงการ โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จากผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 34 ท่านและ ศึกษาจากเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะสามารถได้ข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง และ สะท้อนให้เกิดความเข้าใจในปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริง เพื่อให้การศึกษานี้มีความสมบูรณ์ทางด้านเนื้อหา และ การวิเคราะห์ข้อมูลง่ายขึ้น

แหล่งข้อมูล

ผู้วิจัยทำการศึกษาจากแหล่งข้อมูล 2 ประเภท ด้วยกันคือ

1. แหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร ซึ่งผู้วิจัยจะใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้น ก่อนการดำเนินการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) ต่อไป
 - เอกสารประเภทสิ่งพิมพ์ ได้แก่ วารสารร่มโพธิ์ (ซึ่งเป็นวารสารภายในของธนาคารไทยพาณิชย์) วารสารและหนังสือพิมพ์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับโครงการพัฒนาเยาวชนตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง และ รายงานประจำปี ของ ธนาคารไทยพาณิชย์ เป็นต้น
 - เอกสารประเภทสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ เว็บไซต์ต่างๆ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับโครงการพัฒนาเยาวชน และ เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจพอเพียง และ โครงการในพระราชดำริอื่นๆ ซึ่งได้จากการสืบค้นข้อมูลผ่านทางเว็บไซต์สืบค้นต่างๆ เช่น www.google.com เป็นต้น

2. แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล ได้แก่

- คณะทำงานพิเศษเรื่องกิจกรรมองค์กรเพื่อสังคม ของ ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)
- คณะทำงานโครงการพัฒนาเยาวชนตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง ของ ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)
- คณะครู อาจารย์ ในโรงเรียนที่ร่วมโครงการ 2 โรงเรียนคือ โรงเรียนโยธินบูรณะ จังหวัดกรุงเทพมหานคร และ โรงเรียนจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย เพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี
- นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ 2 โรงเรียนคือ โรงเรียนโยธินบูรณะ จังหวัด กรุงเทพมหานคร และ โรงเรียนจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย เพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี

ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องการทำความเข้าใจในกลยุทธ์การสื่อสารโครงการ และ การมีส่วนร่วมของครูและนักเรียน ในโครงการพัฒนาเยาวชนตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง ของ ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้กำหนดกลุ่มเป้าหมายที่จะทำการวิจัยครั้งนี้ เป็น 3 กลุ่ม 34 ท่าน ดังนี้ คือ

1. ผู้ก่อตั้งโครงการ ได้แก่ ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ภายใต้คณะทำงานพิเศษเรื่องกิจกรรมองค์กรเพื่อสังคม ได้แก่
 - คุณองศ์อร อภากร ณ อยุธยา ผู้ช่วยผู้จัดการใหญ่ บริหารงานสื่อสารองค์กร
2. ผู้รับผิดชอบโครงการ คือ คณะทำงานโครงการพัฒนาเยาวชนตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง 4 ท่าน ได้แก่
 - คุณนงนาถ สนธิสุวรรณ ที่ปรึกษาโครงการกิจกรรมองค์กรเพื่อสังคม
 - คุณศศิณี ลิ้มพงษ์ ผู้จัดการโครงการพัฒนาเยาวชน
 - คุณมนตรี รัตตานนท์ วิทยากรอาสาสมัคร
 - คุณชฎาดวง สุวรรณทัต วิทยากรอาสาสมัคร

3. สมาชิกของโครงการ ประกอบด้วย

โรงเรียนโยธินบูรณะ จังหวัด กรุงเทพมหานคร ได้แก่

- อาจารย์มานิช หวังตระกูล ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน
- อาจารย์ปริศนา ตันติเจริญ อาจารย์ผู้รับผิดชอบโครงการเสริมสร้างวินัยเยาวชน

ครูที่เข้าร่วมโครงการ 5 ท่าน

- อาจารย์จิระพงศ์ ยองเพชร	กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
- อาจารย์นภดล ยอดประเสริฐ	กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
- อาจารย์ดวงใจ คุณะจันทร์	กลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี
- อาจารย์พรทิพย์ ชูโต	กลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี
- อาจารย์อำไพวรรณ มงคลประสิทธิ์	กลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี

นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ 9 คน

- นางสาวชุตติกาญจน์ วินิตวรเวสม์
- นางสาวนุณยดา ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา
- นางสาวอภิษฎา ห่วง
- นายณัฐพล สมรรคจันทร์
- นายสัมฤทธิ์ อิมประไพ
- นายกฤษฏ์ กมลวัฒน์
- นายกิตติศักดิ์ ชันแข็ง
- นางสาวภัทรา สัมมาพันธ์
- นางสาวสุพิชา สมศิริ

โรงเรียนจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย จังหวัดเพชรบุรี ประกอบด้วย

- อาจารย์กัญพินา เชื่อมชิต	ผู้อำนวยการโรงเรียน
- อาจารย์ประทีป เมืองงาม	อาจารย์ผู้รับผิดชอบโครงการเศรษฐกิจพอเพียง
- อาจารย์มณู ลิขิตอำไพพรรณ	อาจารย์ผู้รับผิดชอบโครงการ "สุดยอดคนประหยัด"

นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ 10 คน

- เด็กหญิงรัชนก มีชัย
- เด็กหญิงวิภาดา เชื้อชาย
- เด็กหญิงเมธินุช เทพกรณ์
- เด็กหญิงนัตฐา บุญศรี
- เด็กชายชวกร คงกะเรียน
- เด็กหญิงจันทร์จิรา ชื่นชอบ
- เด็กหญิงสุวิธา สุขนาน
- เด็กหญิงวรวรัตน์ ทิพย์ประธา
- เด็กหญิงวิมลพิภา ประเสริฐศิริพันธ์
- นายทศพล เข้มเป้า

ผู้วิจัยทำการศึกษาจาก ผู้ก่อตั้งโครงการ ผู้รับผิดชอบโครงการ และ นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ โดยเลือกกลุ่มเป้าหมายวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้ใช้วิธีการ Snowball Sampling โดยเริ่มต้นจากการสอบถามจาก คณะทำงานโครงการ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ได้แนะนำบุคคลซึ่งเป็นสมาชิกของโครงการที่สามารถ ให้ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการได้ต่อไป จนผู้วิจัยสามารถเก็บข้อมูลได้ครบถ้วนสมบูรณ์

ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “กลยุทธ์การสื่อสารโครงการพัฒนาเยาวชนตามแนวพระราชดำริ เศรษฐกิจพอเพียง ของธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)” มีลำดับขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ทำการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับโครงการพัฒนาเยาวชนตามแนวพระราชดำริ เศรษฐกิจพอเพียง จากคณะทำงานที่รับผิดชอบ จากเอกสารต่างๆ หนังสือพิมพ์ วารสาร และ อินเทอร์เน็ต
2. เริ่มทบทวนแนวคิด ทฤษฎี รวมถึงงานวิจัยที่ผ่านมา มา ที่ได้ศึกษาในประเด็นที่ใกล้เคียงกัน เช่น กิจกรรมเพื่อสังคมขององค์กรต่างๆ รวมถึงโครงการที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจพอเพียง ในแง่มุมอื่นๆ ตลอดจนการจัดการโครงการต่างๆ เพื่อใช้เป็นกรอบในการเข้าไปค้นหาข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) อย่างจริงจังอีกครั้ง

3. คัดเลือกผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) เพื่อเตรียมตัวการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก รวมทั้งเตรียมคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายทั้ง 3 กลุ่ม
4. ติดต่อขอความอนุเคราะห์จากคณะทำงานโครงการ ของธนาคารไทยพาณิชย์ และโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการทั้ง 2 โรงเรียนคือ โรงเรียนโยธินบูรณะ จ.กรุงเทพมหานคร และโรงเรียนจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย จ.เพชรบุรี โดยเข้าไปทำการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้รับผิดชอบ และคณะทำงานโครงการ ครูอาจารย์ และ นักเรียนที่เข้าร่วมในโครงการ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่จะตอบปัญหานำการวิจัย
5. เตรียมอุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ซึ่งได้แก่ กล้องถ่ายรูป สมุดจดบันทึก อุปกรณ์บันทึกเสียง แบบสัมภาษณ์ เป็นต้น
6. ผู้วิจัยพบกลุ่มตัวอย่าง เพื่อทำการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เนื่องจากการวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยต้องการให้ข้อมูล ไม่ตกหล่น และได้รายละเอียดครบถ้วน จึงจำเป็นต้องใช้เครื่องมือต่อไปนี้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ได้แก่ เอกสารจากสื่อหนังสือพิมพ์, วารสารร่วมโพธิ์, หนังสือต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลเบื้องต้น ของโครงการพัฒนาเยาวชนตามแนวพระราชดำริ เศรษฐกิจพอเพียง และเอกสารที่ได้จากการสืบค้นข้อมูลจากทางอินเทอร์เน็ต
2. ประเด็นคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ เพื่อเป็นแนวทางในการหาคำตอบในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด (Open-ended Question) โดยจัดเตรียมประเด็นที่ต้องการจะศึกษาเอาไว้ล่วงหน้าเพื่อให้เป็นแนวทางในการสัมภาษณ์เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายตอบได้อย่างละเอียด และ ตรงตามความเป็นจริง
1. สมุดจดบันทึก และอุปกรณ์บันทึกเสียงขณะสัมภาษณ์

แนวประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์

ประเด็นในการสัมภาษณ์จะประกอบด้วยประเด็นหลักตามปัญหานำการวิจัย และแนวคิด ทฤษฎี ที่นำมาใช้ในการวิจัย ซึ่งมีขอบเขตเนื้อหาแบ่งเป็น 2 หมวด ดังนี้

หมวดที่ 1 กลยุทธ์การสื่อสารในโครงการพัฒนาเยาวชนตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง แบ่งเป็นแนวคำถาม 4 ข้อ

1. แนวคำถามเกี่ยวกับโครงการพัฒนาเยาวชนตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง
 - 1.1 ประวัติความเป็นมา
 - 1.2 วัตถุประสงค์
 - 1.3 กรอบการดำเนินงาน
 - 1.4 กระบวนการจัดทำโรงเรียนต้นแบบ
 - 1.5 แผนเตรียมความพร้อมวิทยากร/อาสาสมัคร
 - 1.6 การจัดกิจกรรมกับโรงเรียนต้นแบบ
 - 1.7 การประเมินผลโรงเรียนต้นแบบ

2. แนวคำถามเกี่ยวกับกระบวนการสื่อสารในโครงการพัฒนาเยาวชนตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง
 - 2.1 ขั้นตอนและกระบวนการจัด การอบรม และ กิจกรรมต่างๆ เป็นอย่างไร
 - 2.2 หลักการเลือกเนื้อหา และ จัดลำดับขั้นตอนของเนื้อหาในการจัด การอบรม และ กิจกรรมต่างๆ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการจัดการอบรม และ กิจกรรมต่างๆ หรือไม่
 - 2.3 การใช้ช่องทางการสื่อสารในการนำเนื้อหาที่ต้องการไปสู่ผู้รับสาร ในที่นี้ก็คือ นักเรียน ในโรงเรียนที่ร่วมโครงการ เป็นอย่างไร
 - 2.4 การวิเคราะห์นักเรียน ในก่อน ระหว่าง และหลัง การเข้ารับการอบรม และ เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ มีหลักการอย่างไร

3. แนวคำถามเกี่ยวกับกลยุทธ์การสื่อสารในโครงการพัฒนาเยาวชนตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง
 - 3.1 รูปแบบการติดต่อสื่อสารระหว่าง ผู้รับผิดชอบโครงการ และ สมาชิก ในโครงการเป็นอย่างไร
 - 3.2 ในการสร้างเครือข่ายมีกระบวนการอย่างไร

- จุดตั้งต้น / ริเริ่มเป็นอย่างไร
 - สาระที่ทำการสื่อสารเป็นอย่างไร
 - ใช้สื่ออะไร (สื่อมวลชน สื่อบุคคล สื่อเฉพาะกิจ)
 - ลักษณะของตัวแทนเป็นใคร และได้มาอย่างไร
- 4 แนวคำถามเกี่ยวกับกลยุทธ์การสื่อสารของวิทยาการ ซึ่ง ก็คือ พนักงานธนาคาร กับนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ
- 4.1 กลยุทธ์การสื่อสารโดยใช้สื่อบุคคล (พนักงานธนาคาร) ในการอบรม
- การสื่อสารโดยใช้สื่อบุคคลโดยทั่วไป เป็นอย่างไร
 - การสื่อสารโดยใช้สื่อบุคคลสร้างความเป็นกันเองกับผู้เข้ารับการอบรม ผู้เข้าร่วมกิจกรรมอย่างไร
 - การสื่อสารโดยใช้สื่อบุคคลสร้างความน่าเชื่อถือกับผู้เข้ารับการอบรม ผู้เข้าร่วมกิจกรรมอย่างไร
- 4.2 กลยุทธ์การสื่อสารในการโน้มน้าวใจให้เยาวชนผู้เข้ารับการอบรม เข้าร่วมกิจกรรม
- การสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ มีการใช้จุดจูงใจโดยใช้อารมณ์ น้ำเสียง กริยาประกอบของวิทยาการ (พนักงานธนาคาร) เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมคล้อยตามได้อย่างไร
 - การสื่อสารเพื่อโน้มน้าวใจ มีการใช้จุดจูงใจโดยใช้อารมณ์ขันสื่อกับผู้เข้ารับการอบรม ผู้เข้าร่วมกิจกรรมอย่างไร

หมวดที่ 2 การมีส่วนร่วม แบ่งเป็น 4 ข้อ ดังนี้

1. แนวคำถามเกี่ยวกับข้อมูลโดยทั่วไป ได้แก่ ลักษณะทางประชากร ชื่อ-นามสกุล อายุ เพศ การศึกษา
2. แนวคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของนักเรียนในโครงการพัฒนาเยาวชนตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง
 - 2.1 นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมหรือไม่ บ่อยแค่ไหน
 - 2.2 เหตุผล หรือ แรงจูงใจอะไรเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้นักเรียน เข้ามาร่วมทำกิจกรรมในโครงการ
 - 2.3 ก่อนการเข้ารับการอบรม เข้าร่วมกิจกรรม นักเรียนมีทัศนคติต่อการอบรม การเข้าร่วมกิจกรรมอย่างไร

- 2.4 ระหว่างเข้ารับการอบรม เข้าร่วมกิจกรรม นักเรียนมีทัศนคติต่อการอบรม การเข้าร่วมกิจกรรมอย่างไร
- 2.5 หลังเข้ารับการอบรม เข้าร่วมกิจกรรม นักเรียนมีทัศนคติต่อการอบรม การเข้าร่วมกิจกรรมอย่างไร
- 2.6 นักเรียนที่เข้ารับการอบรม เข้าร่วมกิจกรรม มีบทบาทหรือมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมในโครงการอย่างไร ในขั้นคิด ตัดสินใจ วางแผน ดำเนินงาน
- 2.7 นักเรียนที่เข้ารับการอบรม เข้าร่วมกิจกรรม คิดว่า เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานต่างๆ ที่เข้ามาร่วมทำกิจกรรมในโครงการ มีบทบาท มีความสำคัญและมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างไรบ้าง อาทิ หน่วยงานภาครัฐ/ข้าราชการ ภาคธุรกิจเอกชน สถาบันการศึกษา เป็นต้น
- 2.8 นักเรียนที่เข้ารับการอบรม เข้าร่วมกิจกรรม มีความพึงพอใจเกี่ยวกับพฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมในกิจกรรมอบรมอย่างไร ด้านไหนเป็นพิเศษ
- 2.9 ในอนาคตหากมีโอกาสตัดสินใจมาอบรมในโครงการนี้อีกจะมาอีกหรือไม่
3. แนวคำถามเกี่ยวกับวิทยากรในการอบรม
- 3.1 นักเรียนผู้เข้ารับการอบรม เข้าร่วมกิจกรรม คิดว่า วิทยากรมีความรู้ในเรื่องที่นำมาอบรมมากน้อยเพียงใด สังเกตได้จากอะไร
- 3.2 นักเรียนผู้เข้ารับการอบรม เข้าร่วมกิจกรรม คิดว่า วิทยากร มุ่งหวังจะให้เกิดผลอย่างไรแก่ผู้เข้าอบรม
4. แนวคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาที่อบรม
- 1.1 นักเรียนผู้เข้ารับการอบรม เข้าร่วมกิจกรรม จดจำเนื้อหาที่ได้รับการอบรม ว่ามีเรื่องเกี่ยวกับอะไรบ้าง
- 1.2 นักเรียนผู้เข้ารับการอบรม เข้าร่วมกิจกรรม ชอบเนื้อหาที่ได้รับการอบรมเรื่องใดเป็นพิเศษ เพราะอะไร
- 1.3 นักเรียนผู้เข้ารับการอบรม เข้าร่วมกิจกรรม คิดว่ามีเนื้อหาใดในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ที่ได้รับการอบรมแล้ว และถ้ามีโอกาสยังอยากจะศึกษาหรือหาความรู้เพิ่มเติมอีก ในแง่มุมอื่นๆ

การตรวจสอบความเชื่อถือของข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ อาศัยวิธีการตรวจสอบความแม่นยำ ความเชื่อถือได้ และความครบถ้วนของข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริง และมีความน่าเชื่อถือ โดยผู้วิจัยใช้วิธีการตรวจสอบความเชื่อถือได้ของข้อมูลตามเครื่องมือได้ดังนี้

การตรวจสอบความเชื่อถือได้ของข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์

1. ก่อนลงมือเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้สร้างความสัมพันธ์กับกลุ่มเป้าหมาย โดยการแนะนำตัว และสร้างความคุ้นเคย ตลอดจนอธิบายให้กลุ่มเป้าหมายเข้าใจถึงความสำคัญของการวิจัยนี้ เมื่อกลุ่มสนทนาเกิดความไว้วางใจผู้วิจัย และเห็นความสำคัญของการวิจัยและเห็นความสำคัญของการวิจัย จึงยินดีให้ความร่วมมือในการเปิดเผยข้อมูลตามความเป็นจริง โดยไม่มีการปิดบัง
2. ภายหลังการเก็บรวบรวมข้อมูลแต่ละครั้ง ผู้วิจัยได้ถอดเทปอย่างละเอียด และทำการบันทึกสนาม (Fieldnote) วันต่อวัน เพื่อป้องกันการลืม และสามารถตั้งสมมติฐานชั่วคราวในการวิเคราะห์ข้อมูล และเรียบเรียงความคิดในการดำเนินการวิจัยในครั้งต่อไป รวมทั้งช่วยสรุปข้อมูลที่ได้เป็นระยะๆ
3. การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation) คือ การพิสูจน์ว่าข้อมูลที่ผู้วิจัยได้มานั้นถูกต้องหรือไม่ โดยใช้วิธีการตรวจสอบแหล่งที่ได้มาของข้อมูลด้านบุคคล กล่าวคือ ถ้าบุคคลที่ให้ข้อมูลเปลี่ยนไป ข้อมูลที่จะได้ เหมือนเดิมหรือไม่ เช่น ในประเด็นเดียวกัน ผู้วิจัยซักถามข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายหลายคน เพื่อเป็นการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามหลักการวิจัยเชิงคุณภาพ กล่าวคือ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลไปพร้อมกับการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยอาศัยข้อมูลจากมุมมองของคนใน (Emic) เพื่อให้เข้าใจความหมายที่คนในมีให้กับพฤติกรรมต่างๆ

ก่อนการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ตรวจสอบข้อมูลที่ได้ว่าเพียงพอ ถูกต้อง และตอบปัญหาการวิจัยได้หรือไม่ หากได้ข้อมูลไม่ครบถ้วน ผู้วิจัยต้องทำการวิจัยครั้งต่อไป เพื่อที่จะได้ข้อมูลที่ครบถ้วน มีน้ำหนักเพียงพอต่อความน่าเชื่อถือของงานวิจัย และ เมื่อตรวจสอบข้อมูลพบว่าครบถ้วนสมบูรณ์แล้ว ผู้วิจัยจึงนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้มีการวิเคราะห์ข้อมูลตามหลักการวิจัยเชิงคุณภาพ ไม่สามารถเจงนับได้ จึงต้องทำการสรุปในแต่ละประเด็นที่ศึกษา แล้วจึงทำการวิเคราะห์สรุปรวม โดยการนำข้อมูลสาระสำคัญของแต่ละประเด็น แล้วนำมาพิจารณาและตีความหมายของข้อมูล เพื่อนำไปสู่การสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (Inductive Method) คือ การสรุปผลโดยไม่มีการสร้างสมมติฐานเอาไว้ก่อน แต่ใช้ผลที่ได้หาข้อสรุปเพื่อตอบคำถามตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยผู้วิจัยได้มีการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น ซึ่งทำไปพร้อมกับการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม เพื่อตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูล เมื่อได้ข้อมูลครบถ้วน จึงนำมาวิเคราะห์เพื่อสรุปผล

การนำเสนอข้อมูล

การนำเสนอข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีการพรรณนาวิเคราะห์ (Analysis Description) โดยนำเสนอข้อมูล เพื่อชี้ให้เห็นถึงลักษณะของกลยุทธ์การสื่อสารในโครงการ และการมีส่วนร่วมของนักเรียนที่เข้าร่วมในโครงการ โดยนำเสนอข้อมูลใน 3 ประเด็นหลักๆ ได้แก่

1. โครงสร้างการบริหารจัดการของโครงการพัฒนาเยาวชนตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง
2. กลยุทธ์การสื่อสารของธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ในการจัดการโครงการพัฒนาเยาวชนตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง
3. การมีส่วนร่วมของนักเรียนที่เข้าร่วมในโครงการพัฒนาเยาวชนตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง